

Rozpočtové právo ÚSC

Ivana Pařízková

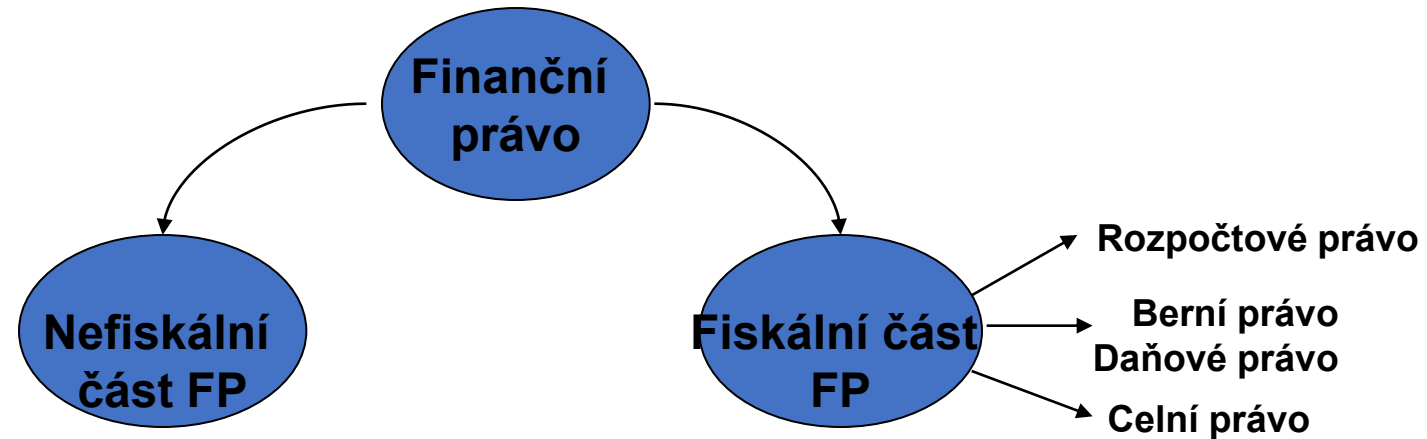

Rozpočtové právo ÚSC – Financování ÚSC

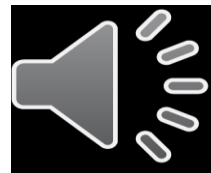
**Fiskální část finančního práva a to v pododvětví, které nejtypičtěji
charakterizuje**

Rozpočtové právo v systému finančního práva

- V rámci fiskální části FP můžeme hovořit o tom, že ji ještě tvoří i právní úprava účetnictví, které se promítá jak do rozpočtového práva, tak především do berního-daňového práva
- Tato jednotlivá pododvětví FP spolu velmi úzce souvisí a mají úzké vazby

Rozpočtové právo ÚSC-pojem

- souhrn finančně právních norem upravujících :
 1. rozpočtovou soustavu ÚSC,
 2. rozpočtový proces,
 3. každoročně rozpočty ÚSC

System RP ÚSC

- Obecná
- Zvláštní
- Procesní
- Administrativní
- Trestní

HOSPODAŘENÍ ÚSC

z.č. 250/2000 Sb., + dílčí novely

- I. Obecná ustanovení**
- II. Finanční hospodaření**
- III. Rozpočtový proces**
- IV. Organizace ÚSC**
- V. Hospodaření dobrovolných svazků obcí**
- VI. Přechodná a závěrečná ustanovení**

Ekonomická autonomie obcí ve vztahu k ústavněprávní úpravě

- Čl. 8 Úst: „Zaručuje se samospráva územních samosprávných celků.“
- Čl. 101 odst. 3 Úst: „Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.“

Prameny právní úpravy

Z.č. 128/2000 Sb., o obcích , vzpzd.

Z. č. 129/2000 Sb., o krajích, vzpzd.

**Z. č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole
ve veřejné správě, vzpzd**

**Z. č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu
některých daní, vzpzd.**

Prameny právní úpravy

- **Z. č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření ÚSC, vzpzd.**
- **Z. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vzpzd.**
- **Z. č. 280/2009 Sb., Daňový řád, v platném znění**
- **Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, vzpzd.**
- **Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zák. o FK ve VS**

- Z. č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
- Z. č. 25/2017 Sb., o sběru vybraných údajů pro účely monitorování a řízení veřejných financí
- Z. č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- Vyhláška č. 133/2013 Sb., o stanovení rozsahu a struktury pro vypracování návrhu zákona o SR a návrhu SV SR a lhůtách pro jejich předkládání
- Vyhláška . 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění SR, roup. StF, rozpočtů ÚSC, roz. DoSvO a roz. RegRR

Zákon upravuje:

- ❖ tvorbu,
- ❖ postavení,
- ❖ obsah,
- ❖ funkci rozpočtů ÚSC-obcí+krajů,
- ❖ stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky ÚSC,
- ❖ zřizování nebo zakládání PO

Zákonem se řídí:

- **Obce**
- **Kraje**
- **Dobrovolné svazky obcí**
- **Statutární města**
- **Městské části a obvody**
- **Hlavní město Praha**
- **Příspěvkové organizace v oblasti školství**
- **Regionální rady regionů soudržnosti**

Základní pojmy

- ✓ **Rozpočet** - *finanční plán, jímž se řídí financování činností ÚSC a svazku obcí, rozp. rok=kalendářní*
- ✓ **Střednědobý výhled** – *je pomocným nástrojem ÚSC sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství*

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED vychází:

- ✓ Uzavřené smluvní vztahy
- ✓ Přijaté závazky
- ✓ Sestavuje se na období 2-5 let, následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet

Obsahem střednědobého výhledu jsou:

- ❖ Souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích
- ❖ Dlouhodobější závazky a pohledávky
- ❖ Finanční zdroje a potřeby dlouhodobě realizovaných záměrů

RV- je povinný (dříve fakultativní)!!!

TYPY rozpočtů ÚSC

Vyrovnaný $P = V$

Deficitní rozpočet může být schválen

1. Finančními prostředky z minulých let
2. Smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí, výnosem z prodeje vlastních dluhopisů

Přebytkový rozpočet:

1. Některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech
2. Splácení jistiny úvěru z předchozích let

Zůstatky v rozpočtu a jejich použití

Kladné – se převádí k použití v dalším roce ke krytí rozpočtových výdajů
- převádí do peněžních fondů

Schodky- se uhrazují z prostředků minulých
- kryjí se z návratných zdrojů splatných v následujících letech

Zvláštní část

Peněžní fondy ÚSC:

Účelové (ke konkrétnímu účelu)

Neúčelové (bez účelového určení)

ZDROJE – přebytky z minulých let, nevyužité P,
-převody prostředků během roku do účelových
peněžních fondů

Obsah rozpočtu:

- Příjmy
- Výdaje
- Ostatní peněžní operace
- Tvorba a použití peněžních fondů

Operace mimo rozpočet:

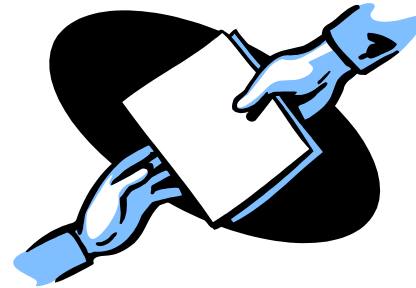

Některé operace se mohou uskutečňovat mimo rozpočet:

- Cizí prostředky
- Sdružené prostředky
- Podnikatelské činnosti

Principy příjmů rozpočtu ÚSC

- a) Finanční autonomie**
- b) Princip zdaňovací pravomoci**
- c) Zásluhovosti**
- d) Solidarity**
- e) Stability**

PŘÍJMY rozpočtů ÚSC:

- příjmy z **vlastního majetku** a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní **hospodářské činnosti**,
- příjmy z hospodářské **činnosti právnických osob**, která organizaci zřídila nebo založila,

- příjmy z vlastní **správní činnosti** včetně příjmů z výkonů státní správy - správních poplatky z této činnosti,
- příjmy z vybraných **pokut a odvodů** uložených v pravomoci obce,
- výnosy z **místních poplatků**

- **výnosy daní nebo podíly na nich** podle zvláštního zákona,
- **dotace** ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- **dotace** z rozpočtu kraje,

- přijaté peněžité **dary a příspěvky**,
- jiné **příjmy**, podle zvláštních zákonů

Další finanční prostředky:

- 1. poskytnuté prostřednictvím Národního fondu.**
- 2. návratných zdrojů**
- 3. ke krytí dočasného časového nesouladu mezi výdaji a příjmy může být použita návratná finanční výpomoc ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje nebo z rozpočtu jiné obce.**

- ***Návratná finanční výpomoc je bezúročná.***
- ***Její opožděné splácení se považuje za zadržetí peněžních prostředků.***

Výdaje rozpočtů ÚSC:

- **závazky vyplývající pro obec, kraj z plnění povinností uložených jí zákony,**
- **výdaje na vlastní činnost obce, kraje v samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,**
- **výdaje spojené s výkonem státní správy**

- **závazky vyplývající pro obec, kraj z uzavřených smluvních vztahů a ze smluvních vztahů vlastních organizací,**
- **závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,**

- **úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,**
- **výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,**

- **výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,**
- **jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, kraje včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely.**

Procesní část

Rozpočtový proces na úrovni ÚSC:

1. Sestavení a schválení rozpočtu
2. Plnění a kontrola
3. Sestavení a schválení závěrečného účtu

Sestavení a zveřejnění rozpočtu územního samosprávného celku

Územní samosprávný celek sestavuje rozpočet v ***návaznosti na svůj střednědobý výhled*** rozpočtu a na základě

- a) údajů z **rozpisu státního rozpočtu** nebo rozpočtového provizoria,
- b) v případě **obce též údajů z rozpočtu kraje**, jímž rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji.

V případě, že se územní samosprávný celek podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

1. Vypracování rozpočtu

Návrh:

- 1. Finanční výbor**
- 2. Rada**
- 3. Finanční komise**
- 4. Zastupitelstvo**

Připomínky:

Občané, kontrolní výbor, zastupitelstvo

Zveřejnění rozpočtu

- **na internetových stránkách** - úplné znění návrhu
- **na úřední desce** - užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby
- **nejméně 15 dnů** přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku.
- Územní samosprávný celek současně oznámí na úřední desce, kde je návrh rozpočtu zveřejněn a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. **Zveřejnění musí trvat až do schválení rozpočtu.**
- **Připomínky k návrhu rozpočtu** mohou občané příslušného územního samosprávného celku uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně při jeho projednávání na zasedání zastupitelstva.

Návrh rozpočtu

- Rozpočet územního samosprávného celku a rozpočet svazku obcí se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví MF vyhláškou.
- Orgány územního samosprávného celku a orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit
 - a) **výkonné orgány** územního samosprávného celku a svazku obcí při hospodaření podle rozpočtu,
 - b) **právnícké osoby zřízené nebo založené v působnosti** územního samosprávného celku při svém hospodaření,
 - c) **právnícké osoby zřízené v působnosti svazku obcí,**
 - d) **další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu.**

Schvalování

- o Vyvěšení - 15 dnů před schválením
- o Schválení – **ZASTUPITELSTVO**
- o **Rozpočtové provizorium-Pravidla rozpočtového provizoria-zastupit.**
- o Rozpis ukazatelů-finanční výbor
- o Hospodaření a kontrola

Rozpočtové provizorium

- Při uplatnění opatření podle **zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti** nesmí měsíční výdaje územního samosprávného celku stanovené v **pravidlech rozpočtového provizoria překročit jednu dvanáctinu výdajů rozpočtu schváleného pro předchozí rozpočtový rok.** Vyšší výdaje lze stanovit pouze v případě, že jejich zvýšení přímo souvisí se zvýšením financování výdajů stanovených jiným zákonem nebo v případě výdajů z důvodu předfinancování projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie.
- Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.
- **Schválená pravidla rozpočtového provizoria se zveřejňují**

Zveřejnění rozpočtu a vyvěšení

- ***Územní samosprávný celek zveřejní rozpočet na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení a současně oznámí na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Tímto způsobem musí být zpřístupněn až do schválení rozpočtu na následující rozpočtový rok.***

2. Hospodaření a kontrola

- ❖ Plnění sleduje finanční a kontrolní výbor**
- ❖ Rada obce, kraje**
- ❖ Finanční komise**

Časové použití prostředků-jen pro fiskální rok,
Ostatní se převádějí

**KONTROLA- vnitřní
vnější**

Vnitřní kontrola

- ✓ Finanční výbor
- ✓ Kontrolní výbor
- ✓ Zastupitelstvo
- ✓ Rada
- ✓ Kontrola §15 RP ÚSC na základě z. 320/2001 Sb., o FK VS

Vnější kontrola

- ✓ Občané
- ✓ ÚFO
- ✓ NKÚ
- ✓ Kraj- přezkoumávání hospodaření obce – z.č. 420/2004 Sb., auditor
- ✓ Ministerstvo u kraje

Změny rozpočtu

- Organizační – organizace hospodaření
- Metodické – změny právních předpisů
- Věcné – objektivní skutečnosti ovlivňující plnění rozp.

Změny pouze – forma - ROZPOČTOVÉ OPATŘENÍ

Přesun prostředků P+V

Nové prostředky-zvýšení rozpo.

Vázání prostředků

Porušení rozpočtové kázně

- Neoprávněné použití x zadržetí prostředků z rozpočtů ÚSC, hl.m. Praha, RRRS, svazku obcí
- Porušení předpisů EU, smlouvy, rozhodnutí

ODVOD za porušení rozpočtové kázně - na základě porušení podle § 22 RP ÚSC (odvody se liší)+penále 1 promile z částky odvodu za každý den

O uložení odvodu a penále rozhodne:

U obce OÚ, u mě.části hl.m. P-úřad mě. Části

U hl.m. Praha Magistrát

U kraje KÚ

- Při správě odvodů a penále se postupuje podle zákona upravujícího správu daní. Porušitel rozpočtové kázně má při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně postavení daňového subjektu.
- Územní samosprávný celek poskytuje na vyžádání informace získané při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně orgánu oprávněnému ke kontrole těchto poskytnutých prostředků.

Správní delikty

- **Územní samosprávný celek, svazek obcí, městská část hlavního města Prahy nebo Regionální rada regionu soudržnosti se dopustí správního deliktu tím, že**
 - nezpracuje rozpočtový výhled,
 - nehospodaří podle pravidel rozpočtového provizoria,
 - neprovede změny schváleného rozpočtu
 - zpracuje rozpočet v rozporu svzhl. o rozp. skladbě,
 - neprovede rozpis schváleného rozpočtu,
 - nevykonává kontrolu svého hospodaření podle KO ve VS
 - nezajistí přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok.

- **Za správní delikt se uloží pokuta do 1 000 000 Kč.**
- **Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost správního orgánu, který pokutu uložil.**

3. Závěrečný účet

Sestavuje:

Finanční výbor

Rada

Finanční komise

Zastupitelstvo

Připomínky:

**Občané, kontrolní výbor,
zastupitelstvo**

Schvaluje :

zastupitelstvo

Rozpočtová skladba:

- Rozpočet se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.
- Orgány územního samosprávného celku a orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit

Organizace územních samosprávných celků

- územní samosprávný celek může ve své pravomoci :
- *k plnění svých úkolů, zejména*
- *k hospodářskému využívání svého majetku a*
- *k zabezpečení veřejně prospěšných činností*

Organizace ÚSC:

- **zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity,**
- **zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk,**

- **zakládat obchodní společnosti, a to akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným,**
- **zakládat Ústavy podle zvláštního zákona,**
- **zřizovat školské právnické osoby podle zvláštního právního předpisu,**
- **zřizovat veřejné výzkumné instituce podle zvláštního zákona**

- Územní samosprávný celek se může spolu s jinými osobami stát účastníkem (společníkem) na činnostech jiných osob, zejména **obchodních společností nebo obecně prospěšných společností**, na jejichž činnosti se podílí svým **majetkem včetně peněžních prostředků**.

Organizační složky ÚSC:

- Rozhodnutím zastupitelstva
- Zřizovací listina
- Hospodaří jménem zřizovatele
- Nejsou účetní jednotkou

Forma hospodaření OS:

- nevyžadují velký počet zaměstnanců,
- nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,
- nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,
- nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.

- Územní samosprávný celek má ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje svých organizačních složek. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu jejího zřizovatele. Organizační složka je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem.
- Územní samosprávný celek dává oprávnění k dispozicím s rozpočtem organizační složky jednak svému úřadu, jednak také podle potřeby odpovědnému vedoucímu organizační složky.

- oprávnění disponovat jen s takovými peněžními prostředky, které souvisejí s její běžnou, pravidelnou činností, již je nutné zabezpečovat operativně. Tyto prostředky poskytuje zřizovatel organizační složce formou provozní zálohy v hotovosti nebo zřízením běžného účtu u banky.
- Pokud zřizovatel přenesl na organizační složku oprávnění disponovat s peněžními prostředky, vedoucí této organizační složky odpovídá za hospodaření, vedení pokladní služby a úplnost podkladů pro účetní záznamy zřizovatele

Příspěvkové organizace ÚSC:

ÚSC zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu!

Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu

Finanční hospodaření příspěvkových organizací

- Příspěvková organizace sestavuje rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu, které schvaluje její zřizovatel.
- Rozpočet příspěvkové organizace je plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok, jímž se řídí financování činnosti příspěvkové organizace. Rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem.
- Střednědobý výhled rozpočtu příspěvkové organizace je plán výnosů a nákladů na nejméně 2 roky následující po roce, na který je sestavován rozpočet. Obsahuje předpokládané náklady a výnosy v jednotlivých letech.

- Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.

Peněžní fondy příspěvkových organizací:

- ❖ rezervní fond,
- ❖ investiční fond,
- ❖ fond odměn,
- ❖ fond kulturních a sociálních potřeb.

Hospodaření svazku obcí

Majetek

Vložený vlastní majetek jednotlivých členských obcí (podle stanov svazku obcí), ale majetek je pořád ve vlastnictví obce-svazek pouze hospodář-vlastnictví nelze převést

Finanční hospodaření SO

- Rozpočet
- Střednědobý výhled
- Zveřejnění návrhu po dobu 15 dnů před schválením v jednotlivých obcích

Příspěvkové organizace SO

- **SO může zřizovat PO v oblasti školství (školy, školská zařízení)**
- **Nejvyšší orgán svazku obcí rozhoduje o zřízení, změně, zrušení PO,**
- **vydá zřizovací listinu**
- **Dále platí vše jako u jiných PO dle z. 250/2000 Sb., RPÚR**

Plnění závazků z Evropské dohody

Poskytování finančních prostředků z rozpočtů ÚSC musí být v souladu se zvláštním zákonem upravujícím postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé.

**Děkuji za pozornost.
Pěkný zbytek dne,
hezký večer
a příště nashledanou!**